

Miljøgodkendelse af dyrkningsarealer tilhørende ejendommen Lersey Alle 16, 5871 Frørup.

Marts 2010

Indholdsfortegnelse

BAGGRUND	3
MILJØGODKENDELSE	4
AFGØRELSE	4
VILKÅR FOR GODKENDELSE	5
OFFENTLIGGØRELSE	6
KLAGEVEJLEDNING	7
MODTAGERE AF KOPI AF AFGØRELSEN	8
MILJØVURDERING	9
1. ANSØGER OG EJERFORHOLD	9
2. BEDRIFTENS AREALER.....	9
2.1 Drift af udbringningsarealer.....	9
2.2 Forurening og gener fra udbringningsarealerne	10
3. BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)	14
4. PARTSHØRING	15
5. SAMLET VURDERING.....	15
KORTBILAG 1	16
KORTBILAG 2.....	17

Baggrund

Emne	Data
Ansøger / Ejer	Hans Erik Christensen
Bedriftens adresse	Lersey Alle 16, 5871 Frørup
Ejendomsnummer	4500010091
Virksomhedens art	Plantebrug
CVR-nummer	4500011178
Kontaktperson	Hans Erik Christensen
Tilsynsmyndighed	Nyborg Kommune

Nyborg Kommune har den 18. januar 2008 modtaget ansøgning om godkendelse af udspredningsarealer, der drives under CVR. nr. 21902470, og er tilknyttet ejendommen Lersey Alle 16, 5871 Frørup. Baggrunden for ansøgningen er, at man ønsker at modtage husdyrgødning fra Erik Larsen, Lersey Alle 15, 5871 Frørup. Erik Larsen har søgt om miljøgodkendelse efter § 11 i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, med senere ændringer (husdyrgodkendelsesloven) på Lersey Alle 15, 5871 Frørup. I denne forbindelse kræves en miljøgodkendelse af alle de arealer, hvor der udbringes husdyrgødning fra bedriften, og hvor udbringning af husdyrgødning vil kunne påvirke miljøet væsentligt.

Der er søgt om udbringning af husdyrgødning svarende til 42,5 dyreenheder på 30,6 ha (Se kortbilag 1).

Miljøgodkendelse

Afgørelse

Nyborg Kommune godkender hermed udbringning af husdyrgødning på 30,6 ha landbrugsjord, der drives under bedriften CVR. nr. 21902470, v/Hans Erik Christensen, ejendomsnr. 4500011178. Godkendelsen omfatter alle arealer, der drives under bedriften.

Nyborg Kommune giver godkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at driften af arealerne i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelige med hensynet til omgivelserne. Nyborg Kommune vurderer, at udbringning af husdyrgødning og drift af arealerne kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrgodkendelsesloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.

Miljøgodkendelsen er givet i henhold til § 16 i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, med senere ændringer (husdyrgodkendelsesloven). Miljøgodkendelsen meddeles under forudsætning af, at gældende regler på området og nedenstående vilkår overholdes. Forudsætningerne for miljøgodkendelsen er de oplysninger, der er givet i ansøgningsmaterialet, jf. ansøgning fra Miljøstyrelsens it-ansøgnings-system, [www. Husdyrgodkendelse.dk](http://www.Husdyrgodkendelse.dk), skemanummer 5736, version nr. 6 af 8. marts 2010 med tilhørende bilag, samt øvrigt materiale indsendt af ansøger eller ansøgers konsulent.

Godkendelsen gælder fra godkendelsesdatoen. Godkendelsen omfatter hele bedriftens udbringningsarealer. Hvis godkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i tre på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

Virksomhedens miljøgodkendelse skal, jf. § 17 i bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første revurdering skal dog foretages allerede 8 år efter meddelelse af den første godkendelse. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2018.

Vilkår for godkendelse

1. Udbringningsarealer

Der må udbringes husdyrgødning på de 30,6 ha ejede og forpagtede arealer, der er indtegnet på kortbilag 1. Der må ikke udbringes husdyrgødning på andre arealer på bedriften, jf. dog vilkår om udskiftning af udbringningsarealer.

2. Maksimal udbringning af organisk gødning

Der må inden for et planår maksimalt udbringes kvæggylle svarende til 41 dyreenheder og dybstrøelse svarende til 1,5 dyreenheder, i alt 42,5 dyreenheder. I alt må der således udbringes maksimalt 4400 kg kvælstof/år og 750 kg fosfor/år i organisk gødning (beregnet efter gødningsnorm 2005/2006). Der må derudover ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning.

3. Bortfald af godkendelsen

Hvis godkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

4. Ændring af gødningstype

Hvis der ønskes udbragt andre typer organisk gødning end omtalt i vilkåret om maksimal udbringning af organisk gødning, skal dette anmeldes til Nyborg Kommune. Kommunen vil derpå vurdere, om ændringen kan gennemføres inden for rammerne af denne godkendelse. Ændringen må ikke sættes i værk, før kommunen har accepteret den.

5. Udbringning af flydende husdyrgødning

Al udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord og fodergræsmarker skal ske ved nedfældning eller ved en anden metode, der ikke giver en højere ammoniakfordampning end nedfældning.

6. Gødningsaftaler

Bedriften skal altid opbevare skriftlige aftaler om levering af husdyrgødning. Aftaler for de seneste 5 år skal kunne forevises på kommunens forlangende

7. Fosfor

Der skal hvert år vælges et sædskifte med en fosforfjernelse svarende til S2 (26,9 kg fosfor/ha/år)

8. Kvælstof

Der skal udlægges en 10 m husdyrgødningsfri bræmme på den del af mark nr. 1-0 og 1-4, der støder op til mosen. Den husdyrgødningsfri bræmme fremgår af kortudsnittet side 13.

9. Udskiftning af udbringningsarealer

Hvis der sker ændringer i bedriftens udbringningsarealer, skal dette anmeldes til Nyborg Kommune inden planårets begyndelse den 1. august. Nye arealer kan erstatte arealer i denne godkendelse, hvis de nye arealer har mindst samme omfang og ikke er mere sårbare. Kommunen skal i hvert tilfælde vurdere, om ændringerne kan gennemføres inden for rammerne af denne godkendelse. Ændringen må ikke sættes i værk, før kommunen har accepteret den.

Anmeldelse skal udarbejdes og indsendes til kommunen via www.husdyrgodkendelse.dk eller på et andet digitalt system, der opfylder kravene, jf. § 5, stk. 5, i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

10. Dokumentation for arealanvendelse

Der skal altid foreligge dokumentation for, at de udbragte mængder af husdyrgødning og drift af arealerne er i overensstemmelse med vilkårene i denne godkendelse. Dette skal være i form af mark- og gødningsplaner, indsendte gødningsregnskaber, FarmN-beregninger, ansøgninger vedrørende enkeltbetalingsordningen eller lignende, samt gældende forpagtningsaftaler. Dokumentationen skal opbevares for de fem seneste planår og skal kunne forevises ved tilsyn og skal indsendes til kommunen på forlangende.

11. Ændringer af ejerforhold

Ændringer af, hvem der ejer eller er ansvarlig for bedriften, skal meddeles Nyborg Kommune senest en måned efter ændringen.

Uheld og risici

Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til: Alarmcentralen, tlf.: 112 og efterfølgende straks at underrette: Nyborg Kommune, Teknik- og Miljøafdelingen, tlf.: 6333 7000 eller 6333 6820.

Andre miljøregler

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selv om disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Retsbeskyttelse og revurdering

Vilkårene i denne godkendelse er omfattet af 8-års retsbeskyttelse fra datoen for godkendelsen, jf. § 40 stk. 1 i husdyrgodkendelsesloven. Det betyder, at det som hovedregel ikke vil være muligt at stille nye krav til virksomheden inden for de første 8 år efter meddelelse af godkendelsen, medmindre, der er lavet grundlæggende sagsbehandlingsfejl eller givet grundlæggende fejlagtige oplysninger, som nødvendiggør, at afgørelsen skal ændres.

Hvis udbringningen af husdyrgødning giver anledning til uhygiejniske forhold eller væsentlig forurening kan kommunen, jf. husdyrgodkendelseslovens § 39, meddele påbud om, at forureningen skal nedbringes, herunder påbud om, at der skal gennemføres bestemte foranstaltninger.

Virksomhedens miljøgodkendelse skal, jf. husdyrgodkendelseslovens § 41, regelmæssigt tages op til revurdering. Første revurdering foretages efter 8 år fra godkendelsesdatoen. Denne miljøgodkendelse skal derfor revurderes i oktober 2017.

Offentliggørelse

Miljøgodkendelsen offentliggøres ved annoncering i Lokalavisen Nyborg den 30. marts 2010.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljøklagenævnet, jf. § 76 i husdyrgodkendelsesloven.

De klageberettigede er ansøger, miljøministeren, Sundhedsstyrelsen og enhver med en individuel væsentlig interesse i afgørelsen. Endvidere er en række foreninger og organisationer klageberettigede.

En eventuel klage skal være skriftlig. Den sendes til Nyborg Kommune, der videresender den til Miljøklagenævnet umiddelbart efter klagefristens udløb ledsaget af det materiale, der er indgået i miljøgodkendelsens behandling. Klagen skal være kommunen i hænde senest 4 uger efter, at afgørelsen har været offentlig annonceret. Hvis afgørelsen påklages får ansøger besked. Eventuelle klager har ikke opsættende virkning med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Klagefristen udløber den 27. april 2010 kl. 15.

Afgørelsen kan i øvrigt indbringes for domstolene indtil 6 måneder efter den dato, hvor afgørelsen bliver offentliggjort, jf. husdyrgodkendelseslovens § 90.

På Nyborg Kommunes vegne den 23. marts 2010.

Birgit Sønderkov Weber
Gruppenleder Natur og Miljø

/Bo Clauseh
Miljøsagsbehandler

Modtagere af kopi af afgørelsen

- Centrovic, att. Lene Jultved, Lombjergervej 1, 5750 Ringe.
E-post: lrj@centrovic.dk
- Miljøministeriet, Miljøcenter Odense. Ørbækvej 100, 5220 Odense SØ.
E-post: Post@ode.mim.dk
- Sundhedsstyrelsen. E-post: syd@sst.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N.
E-post: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Naturfredningsforening. Masnæsøgade 20, 2100 København Ø
E-post: dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening. Lokalafdeling Nyborg v. Pia Jørgensen.
E-post: nyborg@dn.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia
E-post: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, v/Niels Barslund,
E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund. Worsaaesgade 1, 7100 Vejle.
E-post: f.thorhaug@newmail.dk
- Dansk Ornitologisk Forening,
E-post: natur@dof.dk
- Henry Hovgaard Christensen, Lersey Alle 18, 5871 Frørup
- Torben Langæble Pedersen, Lersey Alle 19, 5871 Frørup
- Tårup Vandværk, att. formand Arne Madsen, Kajbjergvej 6, 5871 Frørup

Miljøvurdering

Nedenstående miljøvurdering danner grundlag for de vilkår, som er meddeles i godkendelsen. Udgangspunktet for miljøvurderingen er den indsendte ansøgning om miljøgodkendelse i Miljøstyrelsens it-ansøgningsystem husdyrgodkendelse.dk - Skema nummer 5736, version 6 af 8. marts 2010 med diverse bilag.

Vurderingen skal belyse konsekvenserne af dyrkningsarealernes anvendelse til udspreddning af husdyrgødning, samt om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, som fremgår af ansøgningen er tilstrækkelige.

1. Ansøger og ejerforhold

Oplysningerne om ansøger og ejerforhold er her vurderet med henblik på at sikre, at ansvaret for at virksomheden drives i overensstemmelse med den meddelte miljøgodkendelse, er rettet til den korrekte juridiske person.

Der er foretaget en søgning i CVR og i DFFE's register over støtteansøgere. Der figurerer ansøger som ejer af ejendommen og som ejer/forpagter af de tilhørende arealer. Det vurderes derfor, at miljøgodkendelsen rettes med den korrekte juridiske person.

2. Bedriftens arealer

I det følgende er der foretaget en vurdering af den påvirkning som udspreddning af husdyrgødning på dyrkningsarealerne giver anledning til, og om dette er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

2.1 Drift af udbringningsarealer

Kommunen har her indledningsvis foretaget en vurdering af om oplysningerne vedrørende dyrkningsarealerne er tilstrækkeligt belyst, herunder om de oplyste standardsædskifter vil kunne forventes anvendt ved driften af det ansøgte.

I ansøgningen er anført sædskifte S2 for alle marker. Dette svarer til referencesædskiftet. I nedenstående tabel 1 er anført den husdyrgødning, der forventes modtaget.

Det vurderes, at det anførte sædskifte kan anvendes i forbindelse med driften af arealerne. Der skal derfor stilles vilkår om, at der på dyrkningsarealerne skal anvendes et sædskifte med et maksimalt udvaskningsindeks, svarende til S2.

Tabel 1. Gødningsregnskab for den samlede bedrift i ansøgt drift.

	Gødningstype	Dyreenheder	Kvælstof	Fosfor
Erik Larsen, Lersey Alle 15, 5871 Frørup CVR. 29745994	Kvæggylle	41 DE	4244 kg N	720 kg P
Lotte Madsen, Lersey Alle 15A, 5871 Frørup CVR. -	Hestegødning	1,5 DE	164 kg N	28 kg P
	I alt	42,5 DE	4408 kg N	748 kg P

2.2 Forurening og gener fra udbringningsarealerne

På baggrund af ansøgningen og tilgængelige kortværk vedrørende nitrat og fosfor er der her foretaget en vurdering af om der er risiko for afstrømning/udvaskning af næringsstoffer fra udsprejningsarealerne, der kan medføre en væsentlig miljøpåvirkning af de beskyttede naturtyper, som indgår i loven.

Bedriftens 30,6 ha udbringningsareal ligger i oplandet til Storebælt vest, som er mindre sårbar overfor tilførsel af næringsstoffer.

2.2.1 Skrånende arealer > 12 grader

Der er ingen skrånende arealer (> 12 grader) ned til vandløb eller søer inden for udbringningsarealerne, og der stilles derfor ingen særlige vilkår vedrørende udbringningen af husdyrgødning, da det vurderes, at risikoen for overfladeafstrømning er lille.

2.2.2 Fosfor

Ansøger har oplyst, at alle arealer er drænedede lerjorde af typen JB-5 og 6. Da der ikke foreligger nyere fosfortal for udbringningsarealet, er de alle sat til at have fosfortal >6.

Med de anførte gødningsmængder tilføres udbringningsarealerne 24,5 kg P/ha/år. Med det valgte sædskifte fraføres 26,9 kg P/ha/år. Dvs. der er et fosforunderskud som følge af udbringningen af husdyrgødning på 2,4 kg P/ha/år. Da udbringningsarealerne samtidig afvander til Storebælt vest, som er mindre sårbar overfor tilførsel af næringsstoffer er alle arealerne omfattet af fosforklasse 0. Arealerne fordeler sig med fosforklasser som angivet i tabel 1.

Tabel 1. Oversigt over udbringningsarealernes fordeling på fosforklasser.

Fosforklasse	Areal
Fosforklasse 0 (fosfortal <4 eller sandjord/udrænnet/afvander ikke til sårbart vandområde*)	30,6 ha
Fosforklasse 1 (fosfortal 4-6 og drænnet lerjord og afvander til sårbart vandområde*)	0 ha
Fosforklasse 2 (lavbundsjord og afvander til sårbart vandområde*)	0 ha
Fosforklasse 3 (fosfortal >6 og drænnet lerjord og afvander til sårbart vandområde*)	0 ha
I alt	30,6 ha

*Sårbare vandområder jf. "Kortværk pr. december 2006 over oplande til Natura 2000-områder, der er overbelastet med fosfor" fra Miljøstyrelsen

Mark nr. 28-2 og en mindre del af mark nr. 27-0 ligger indenfor ikke okkerklassificeret lavbundsområde. Ingen af arealerne ligger indenfor opland til Natura2000-område, der er overbelastet med fosfor.

Da der med husdyrgødningen fraføres mere fosfor end der tilføres og da ingen af udbringningsarealerne afvander til Natura2000-områder, der er overbelastede med fosfor vurderes det, at der ikke skal stilles særlige vilkår vedrørende fosfor.

2.2.3 Kvælstof

I det følgende er der foretaget en vurdering af om kvælstofoverskuddet i form af nitrat er problematisk i forhold til den omkringliggende natur, overflade- og grundvand.

Overfladevand

Udvaskning af nitrat fra udbringningsarealerne vil kunne påvirke de vandområder, som arealerne afvander til. Udbringningsarealerne afvander som nævnt til Storebælt vest, der er mindre sårbar overfor tilførsel af næringsstoffer.

Udbringningsarealet ligger med 30,4 ha inden for nitratklasse 0 og 0,2 ha inden for nitratklasse 1. Det betyder, at nitratudvaskningen i henhold til husdyrgodkendelseslovens beskyttelsesniveau højst må svare til udvaskningen fra et dyretryk på 99,9 % af harmonikravet.

Med et dyretryk på 99,3 % af harmonikravet (svarende til 1,39 DE/ha i den aktuelle sag) vil udvaskningen uden anvendelse af efterafgrøder eller reduceret kvælstofnorm være 38,3 kg N/ha/år.

Nitratudvaskningen fra arealerne er ifølge beregningerne i Miljøstyrelsens it-system reduceret med 3,6 kg N/ha/år - fra 41,9 kg N/ha/år til 38,3 kg N/ha/år. Den samlede årlige udvaskning af nitrat fra udbringningsarealerne er således ca. 1170 kg kvælstof.

Nyborg Kommune vurderer, at det i den aktuelle sag ikke er nødvendigt at stille skærpede krav vilkår vedrørende kvælstofudvaskningen til overfladevand, idet husdyrgodkendelseslovens beskyttelsesniveau er overholdt, og der sker et fald i udvaskningen fra bedriftens arealer.

Der skal derfor alene stilles vilkår om, at der maksimalt må tilføres udspretningsarealerne 4400 kg N/år og 750 kg P/år i organisk gødning (beregnet efter gødningsnorm 2005/2006). Der må derudover ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning.

Grundvand

Ca. 26 ha af udbringningsarealet ligger inden for som nitratfølsomt indvindingsområde. Undtaget er mark nr. 3-2 og dele af mark nr. 1-0, 1-4, 11-0, 27-0, 28-1 og 28-2.

Ca. 0,7 ha af mark nr. 3-2 ligger indenfor indvindingsoplandet til Tårup Vandværk. Denne mark ligger som nævnt udenfor nitratfølsomt indvindingsområde.

Af ansøgningen fremgår, at nitratkoncentrationen i det vand, der forlader rodzonen reduceres med mellem 5 og 7 mg nitrat/l. Nitratkoncentrationen vil med det ansøgte således være mellem 56 og 61 mg nitrat/l.

Da der med det ansøgte sker en reduktion i nitratkoncentrationen i det vand, der forlader rodzonen vil der ikke blive stillet særlige vilkår vedrørende dette.

Natur

Ansøgningsskemaet tager ikke automatisk højde for udvaskningen af nitrat til og ammoniakpåvirkning af øvrig natur. Der kan f.eks. være, naturtyper, plante- og dyrearter i nærheden af udspretningsarealerne, der er sårbare over for yderligere påvirkninger af nitrat eller ammoniak. Der er derfor i det følgende foretaget en vurdering af, om udbringningen af husdyrgødning vil give anledning til en væsentlig påvirkning af såvel Natura2000-områder som øvrig natur beskyttet af naturbeskyttelseslovens §3.

Baggrundsbelastningen med ammoniak i området er 14 kg N/ha/år.

Natura2000-områder

Udspretningsarealerne ligger ikke op til internationale naturbeskyttelsesområder. Afstanden til nærmeste Natura2000-område (Habitatområde H102 "Søer ved Tårup og Klintholm) er 360 m. Området rummer bl.a. ca. 5,9 ha kalkoverdrev (naturtype 6210). Af basisanalysen for området fremgår, at specielt eutrofiering udgør en trussel for naturtyperne tilknyttet habitatområder. F.eks. vurderes det, at ammoniak tilført med vinden påvirker overdrevet negativt.

Det vurderes derfor, at der er behov for at mindske ammoniakpåvirkningen af overdrevet. Det er kommunens vurdering, at der derfor skal stilles vilkår om, at der skal ske nedfældning af gyllen på sort jord og i græsmarker inden for en afstand af 1000 m fra habitatområdet. Dette betyder, at gylle skal nedfældes på sort jord og i græsmarker på alle bedriftens udspretningsarealer, undtaget mark nr. mark nr. 3-2.

Udbringningsarealerne ligger i øvrigt ikke inden for 1000 meter af naturområder omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7.

Da ingen af udspretningsarealer ligger umiddelbart op til nogen af ovennævnte naturtyper vurderes udvaskningen af nitrat fra udspretningsarealerne ikke at give anledning til en væsentlig påvirkning af disse naturområder eller de arter, der er knyttet til dem.

Øvrig natur

A-målsat natur

Ca. 250 m fra udspretningsarealet ligger en A-målsat mose (Mademose) på 3,5 ha (Geokode 495M0055.01M). Mosen er ekstremrigkær og tålegrænsen er 10-15 kg N/ha/år.

Området er udpeget pga. tilstedeværelse af blandt andet Skov-Hullæbe, Hvas Avneknippe, Tue-Star, Maj-Gøgeurt og Engblomme ved registrering i 2002. Begge arter er rødlistearter, hvilket betyder at de truet af udryddelse i Danmark. Truslen mod naturtypen er tilgroning og eutrofiering.

Da naturtypen via baggrundsbelastningen er tæt på en ammoniakpåvirkning svarende til den øvre tålegrænse vurderes det, at der er behov for at mindske ammoniakpåvirkningen af Mademosen. Det er kommunens vurdering, at der derfor skal stilles vilkår om, at der skal ske nedfældning af gyllen på sort jord og i græsmarker inden for en afstand af 1000 m fra mademosen. Dette betyder, at gylle skal nedfældes på sort jord og i græsmarker på alle bedriftens udspretningsarealer, undtaget mark nr. mark nr. 1-0, 1-4, 1-5 og 3-2.

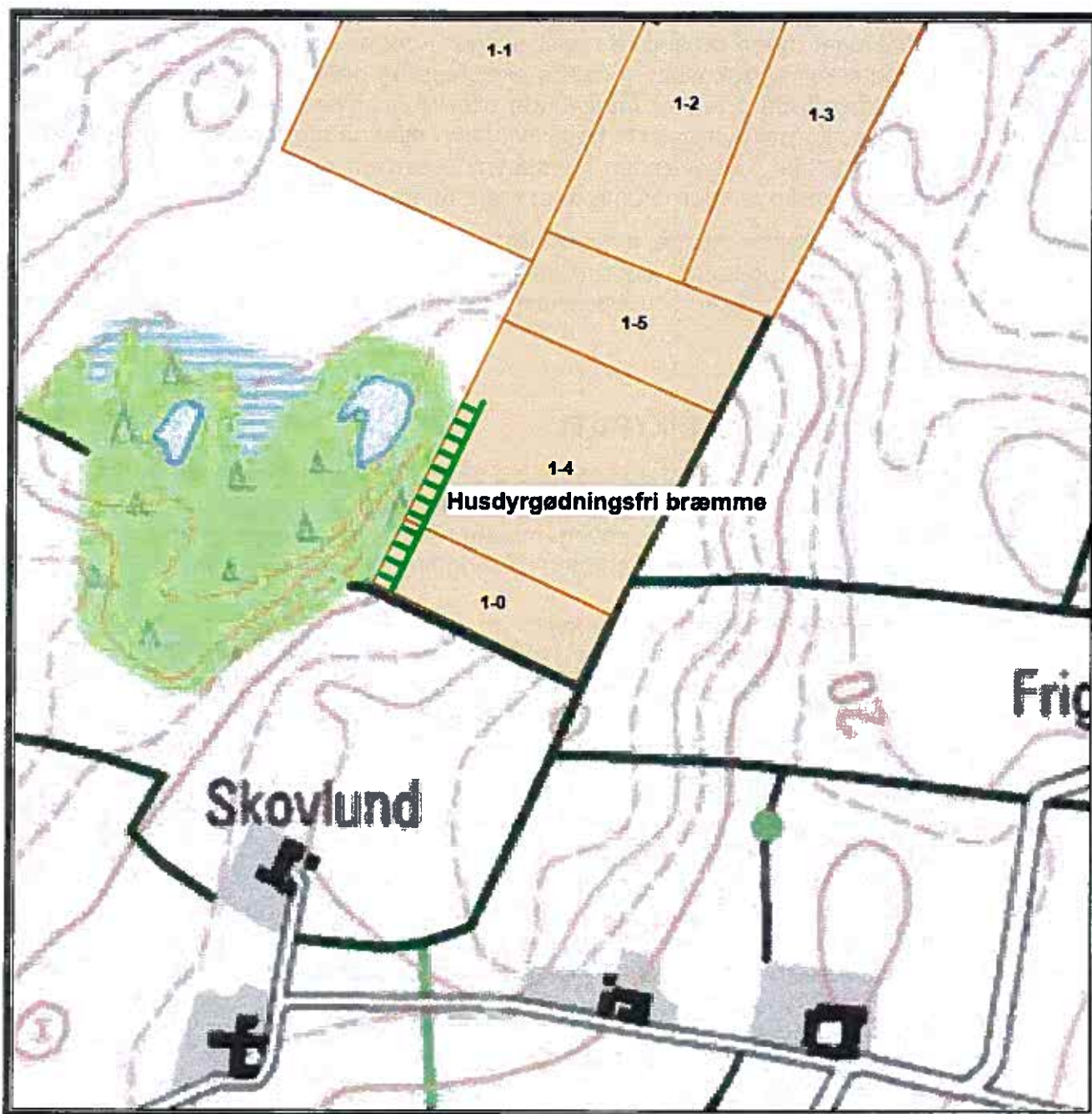
B-målsat natur

Mark nr. 1-0, 1-4 og 1-5 ligger op til B-målsat mose på 6,2 ha (Geokode 495M0063.01M). Mosen er over overgangsrigkær og tålegrænsen er 15-25 kg N/ha/år.

Området er udpeget pga. tilstedeværelse af blandt andet Majgøgeurt, der er følsom over eutrofiering ved registrering i 1990. Arten er A-art, hvilket betyder at arten er sjælden. Ny status lavet i 2000. Truslen mod naturtypen er manglende pleje og tilgroning. Tålegrænsen vurderes ikke at være overskredet.

Det vurderes, primært på grund af tilstedeværelsen af ammoniakfølsomme arter, at der er behov for at mindske ammoniakpåvirkningen af mosen. Det er kommunens vurdering, at der derfor skal stilles vilkår om, at der skal ske nedfældning af gyllen på sort jord og i græsmarker inden for en afstand af 1000 m fra mosen. Dette betyder, at gylleskal nedfældes på sort jord og i græsmarker på alle bedriftens udspretningsarealer. Der skal desuden udlægges en 10 m husdyrgødningsfri bræmme på den del af mark nr. 1-0 og 1-4, der støder op til mosen. Den husdyrgødningsfri bræmme fremgår af nedenstående kortudsnit.

Husdyrgødningsfri bræmme på mark nr. 1-0 og 1-4.

C-målsat natur

Mark nr. 21-1, 27-0, 28-1 og 28-2 ligger op til C-målsat eng/mose på 6,2 ha (Geokode 495E0025.02M). Mosen er overgangsrigkær og tålegrænsen er 15-25 kg N/ha/år.

Området er udpeget pga. tilstedeværelse af blandt andet Hyldebladet Baldrian og stævningskov ved registrering i 1990. Hyldebladet Baldrian er B-art, hvilket betyder at den er relativt sjælden. Ny status lavet i 2000. Truslen mod naturtypen er tilgroning og landbrugsdrift. Tålegrænsen for mosen vurderes ikke at være overskredet.

Stævningsskoven, registreret som nr. 115, er på i alt 1,4 ha. Jf. Fyns Amts registrering af stævningsskove er den løvskov, værdiklasse IV. Værdiklasse IV er bevoksninger af betydning, der er den laveste klassificering af stævningsskove. Disse er typisk andet løvtrædominerede bevoksninger (ikke Hassel og Ask) med højskovkarakter, stærkt hugstforsømt bevoksninger eller med kun spredt træforekomst.

Stævningsskov er en gammel form for skovdrift, som er kendetegnet ved at være meget artsrige. Der foreligger ingen botaniske registreringer i denne stævningsskov. Den alvorligste trussel mod stævningsskovens fortsatte eksistens og dermed også for forekomsten af mange af de tilknyttede arter, er manglende eller uhensigtsmæssig pleje eller fortsat konvertering af stævningsskovarealer til højskov af løv- eller nåletræer og en bevidst hugst med højskovsdrift for øje. Tålegrænsen for stævningsskoven er 10-20 kg N/ha/år. Tålegrænsen for stævningsskoven vurderes ikke at være overskredet.

Da tålegrænserne for mosen og stævningsskoven vurderes ikke at være overskredet og da der ikke er registreret forekomst af særligt ammoniakfølsomme arter vurderes det, at der ikke skal stilles særlige vilkår til udspreddingen af husdyrgødningen på de tilstødende arealer.

3. Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Kommunen skal ved vurderingen af en ansøgning sikre sig, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved hjælp af bedste tilgængelige teknik, jf. § 19 i husdyrloven. I ansøgningen er der nedenstående redegørelse for anvendelse af BAT i forbindelse med udbringning af husdyrgødning:

Bedste tilgængelige udbringningsteknik

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem.

Udbringningen af husdyrgødningen

- Følger reglerne for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage.,
- Benytter korrekte udbringningsmetoder (fx ikke bredspredning af gylle).
- Følger krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur.
- Følger krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter.
- Følger krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer.
- Følger krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- Følger krav til efterafgrøder
- Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.
- Det er gylleleverandøreren, der står for gylleudbringningen. Gyllen køres typisk ud med 20-25 m³ gyllevogn med slæbeslanger.
- Det vurderes, at de anvendte udbringningsteknikker lever op til BAT.

Det er Nyborg Kommunes vurdering, at hvis udbringningen af flydende husdyrgødning sker ved nedfældning, vil der være en meromkostning i forbindelse med selve udbringningen. Til gengæld vil der som regel være et højere udbytte som følge af en bedre udnyttelse af husdyrgødningen, da tabet af ammoniak er lavere end ved slangeudlægning. Alt i alt vil dette i mange tilfælde betyde, at der er en økonomisk gevinst ved nedfældning på sort jord og marker med fodergræs, mens der kan være et økonomisk tab pga. øgede mark-

skader ved nedfældning i eksempelvis marker med vintersæd, jf. blandt andet "Udredningsrapport for teknologier"¹ fra Miljøstyrelsen.

Nedfældning af flydende husdyrgødning vil resultere i en reduceret ammoniakemission ved udbringning i forhold til slangeudlægning. Teknologien vurderes at være kommercielt tilgængelig for landbruget.

Nyborg Kommune vurderer, at det er BAT at nedfælde flydende husdyrgødning, når denne udbringes på sort jord og marker med fodergræs. Der stilles derfor vilkår om, at al udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord og fodergræsmarker på udbringningsarealerne skal ske ved nedfældning eller ved en anden metode, der ikke giver en højere ammoniakfordampning end nedfældning.

4. Partshøring

Nyborg Kommune har vurderet, at udbringning af husdyrgødning i sig selv er af underordnet betydning for naboer og at der ikke er øvrige berørte parter i sagen. Nyborg Kommune har derfor foretaget partshøring af de to ejere af forpagtede arealer og et vandværk.

De hørte er:

- Henry Hovgaard Christensen, Lersey Alle 18, 5871 Frørup
- Torben Langæble Pedersen, Lersey Alle 19, 5871 Frørup
- Tårup Vandværk, att. formand Arne Madsen, Kajbjergvej 6, 5871 Frørup

Den 8. marts 2010 : Udkast til ansøgning sendes i høring hos ansøger og parter.

Der kom bemærkninger fra ansøgers konsulent i forbindelse med høringen.

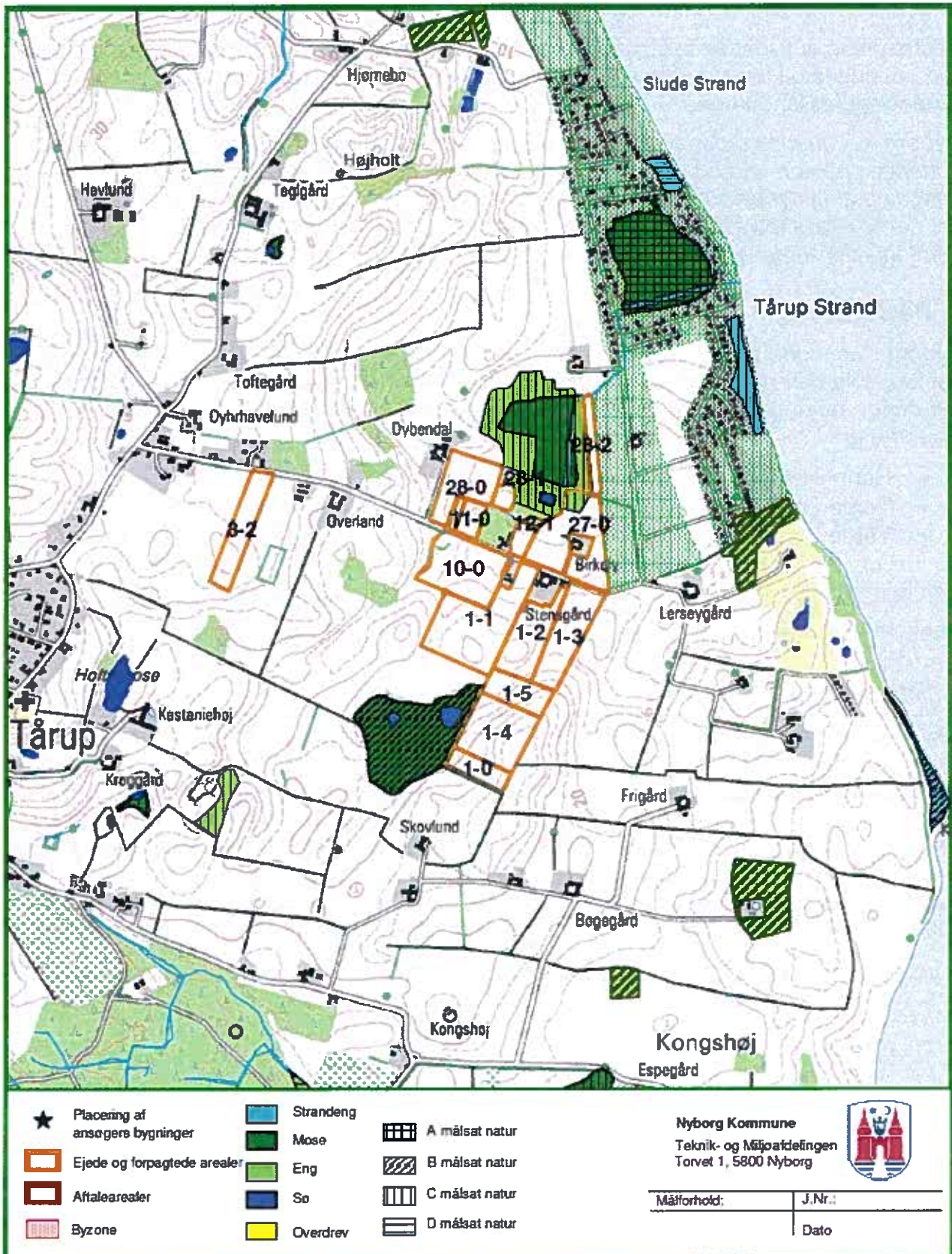
5. Samlet vurdering

Samlet set vurderer Nyborg Kommune, at når godkendelsens vilkår overholdes, har ansøgeren truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at arealerne kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Nyborg Kommune vurderer, at udbringning husdyrgødning kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrgodkendelsesloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.

---

¹ Udredningsrapport for teknologier – med særligt henblik på miljøeffektive teknologier til husdyrproduktionen. Udarbejdet i forbindelse med forarbejdet til husdyrloven. Er tilgængelig på Miljøstyrelsens hjemmeside, www.mst.dk.

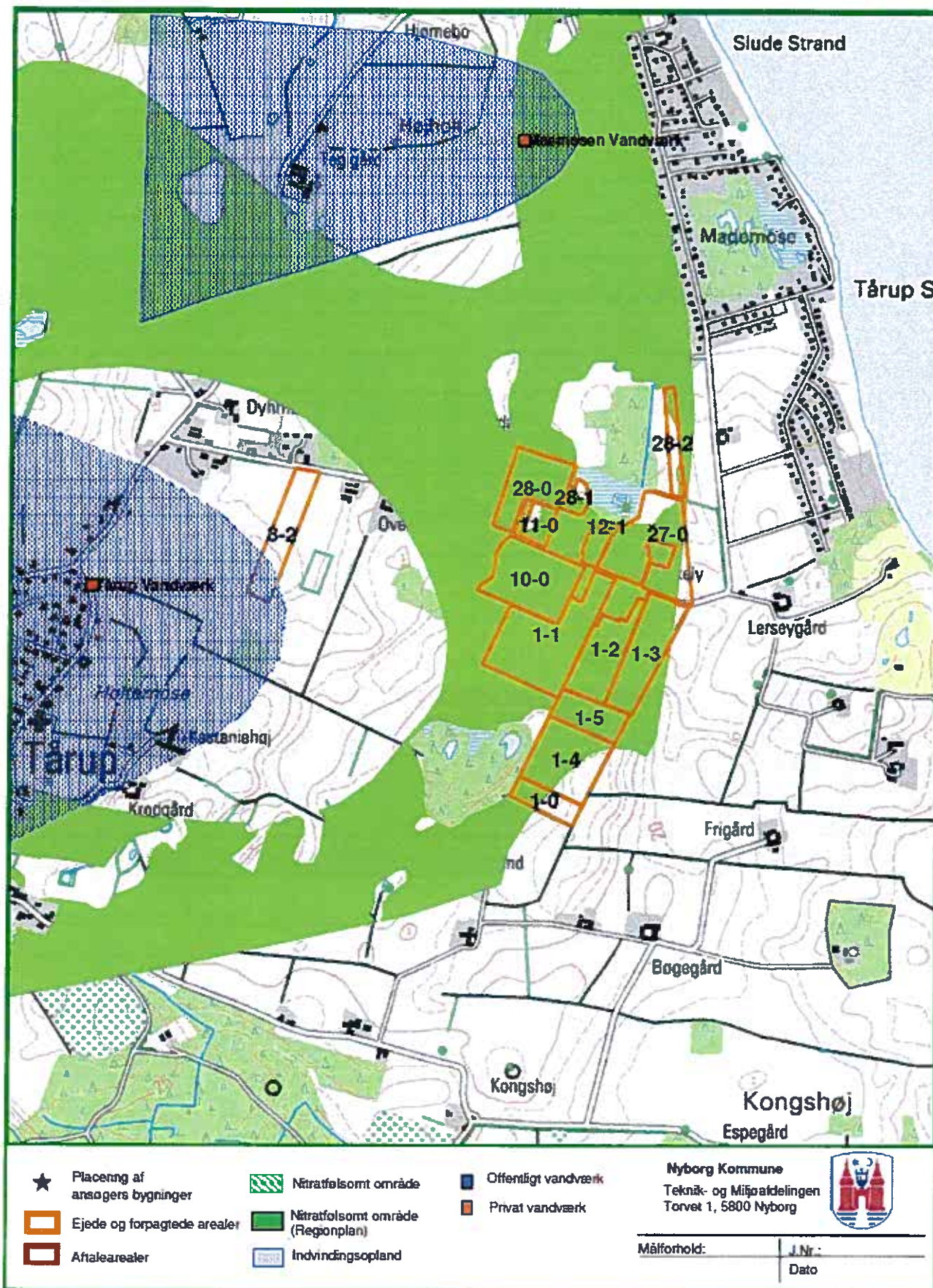
Kortbilag 1

Gengivet med tilladelse fra Kort og Matrikelstyrelsen

Kortbilag 2

Gengivet med tilladelse fra Kort og Matrikelstyrelsen

Nyborg
KOMMUNE

Torvet 1
5800 Nyborg
www.nyborg.dk